

Nr 55.

Av herr Severin i Gävle m. fl., om pension åt förre vägarbetaren
H. O. Larsson.

Jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1944 (nr 502) med föreskrifter angående pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet kan pension beviljas dels arbetare i statens tjänst, som före den 1 januari 1944 innehaft anställning hos vägdistrikt och som sedermera vunnit mera stadigvarande arbetaranställning vid vägförvaltning, dels hos vägdistrikt före ovannämnda dag anställd arbetare, som är född före den 1 januari 1884 samt kvarstått i anställning intill 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats av vägdistrikt under år 1943 och som sedermera ej vunnit arbetaranställning som nyss sagts. Pension må dock beviljas endast under förutsättning att arbetaren vid anställningens upphörande eller, i fråga om arbetare, som permitterats av vägdistrikt, vid tiden för permitteringen under en tid av sammanlagt minst 15 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft anställning i statens tjänst eller hos väghållningsdistrikt eller vägdistrikt eller ock hos entreprenör vid vägunderhållet och arbetet utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Härutöver har Kungl. Maj:t, sedan riksdagen i skrivelse den 7 maj 1945 (nr 219) anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension till vissa f. d. arbetare vid vägväsendet jämte i ämnet väckta motioner, i skrivelse den 8 juni 1945 till statens pensionsanstalt för känedom och efter rättelse meddelat förordnande, att pension enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22 juni 1944 (nr 502) kan utgå jämväl till sådana f. d. arbetare vid vägväsendet, som ha en sammanlagd anställningstid av minst 15 år, varav mindre än 12 år före fyllda 60 år.

Under åberopande av ovannämnda kungörelse inlämnade förutvarande vägarbetaren hos Hälsinglands sydöstra vägdistrikt *Hans Olov Larsson*, Norrala, den 1 februari 1945 till kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansökan om pension. Den 13 februari meddelades Larsson, att han icke kunde erhålla pension, när han icke uppfyllde i åberopade kungörelse uppställda fordran att hava kvarstått i anställning hos vägdistrikt till 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats av vägdistrikt under år 1943. På grund av sin höga ålder har han icke kunnat få någon anställning hos vägförvaltningen.

Av bifogade åldersbetyg framgår, att Larsson är född den 28 maj 1875 och således 70 år gammal. Han har, såsom framgår av bifogade betygs-

avskrift, varit anställd vid vägväsendet under tiden 1925—31 december 1942 med en sammanlagd anställningstid av 15 år 3 månader och därvid gjort sig förtjänt av gott vitsord. Larsson har således uppfyllt i gällande pensionsbestämmelser stadgad anställningstid av minst 15 år.

Det förhållandet att Larsson icke kvarstått i anställning hos vägdistriktet till 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats under år 1943 bör icke få vara avgörande för att icke tillerkänna honom pension eller understöd. Beaktas bör, att han under avsevärd tid varit sysselsatt inom vägväsendet men numera icke på detta arbetsområde kan erhålla sin försörjning. Det är sannolikt, att Larsson skulle, därest vägväsendet fortfarande handhafs av vägdistriktet, kunnat få arbeta ännu några år med i varje fall lättare arbeten. Vägdistrikten tilläto i många fall, att en arbetare, som på grund av hög ålder eller av annan orsak hade nedsatt arbetsförmåga, kvarstod i arbete så länge arbetaren ansåg sig kunna utföra något arbete. Efter förstatligandet föreligger endast möjlighet för en sådan arbetare att kvarstå i tjänst hos vägförvaltning, därest det endast fattas en kortare tid, innan arbetaren uppnår 15 års anställningstid och arbetarens pensionsfråga genom kvarblivande i arbetet ytterligare någon tid kommer i ett bättre läge. Därest det fattas längre tid innan arbetaren uppnår de 15 åren, avskedas sådan arbetare av vägförvaltning såsom skett med Larsson. Det synes därför sannolikt, att om vägförstatligandet icke skett, hade han genom arbete hos vägdistriktet ytterligare några år kunnat försörja sig.

Det bör även erinras om att även i sådana fall, där vägdistrikt av vägdistriktets medel skulle velat bereda en gammal eller sjuk vägarbetare pension eller understöd, har Kungl. Maj:ts cirkulärskrivelse till länsstyrelserna år 1942 ävensom senare tillkommen lag om vad iakttagas skall i anledning av statens övertagande av allmänna väghållningen (promulgationslagen) med inskränkning i vägdistriktens rätt att förfoga över sina tillgångar efter den 1 januari 1942 förhindrat vägdistrikten att tillerkänna sina arbetare pension eller understöd, att utgå efter den 1 januari 1944 sedan staten övertagit väghållningen.

De låga arbetsinkomster, som Larsson åtnjutit genom vägarbete, ha icke medgivit, att han därav kunnat spara något för ålderdomen. Med hänsyn till åberopade förhållanden synes därför pension eller understöd i en eller annan form böra kunna beredas Larsson.

Enligt kungörelsen 1944: 502 uppgår den lägsta pensionen till förutvarande arbetare hos vägdistrikt till 708 kronor om året. Å denna pension utgå ej några rörliga tilläggsförmåner. Med hänsyn härtill synes pensionen i förevarande fall skäligen böra fastställas till förslagsvis 708 kronor. Därest riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 5, att pension å 708 kronor till vägarbetare skall höjas med 60 kronor, torde samma höjning böra ske av den nu ifrågasatta pensionen.

Åberopande det anförda hemställas,

att riksdagen må medgiva, att Larsson må från och med den 1 januari 1946 under sin återstående livstid från anslaget för diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 708 kronor, varå tilläggsförmåner ej må utgå.

Stockholm den 17 januari 1946.

Erik Severin,
Gävle.

Sigurd Lindholm.

Hildur Nygren.
